

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

POZOR: V počítači vyplňujte pouze do šedivých políček!

Typ posudku („kliknutím“ zakřížkujte platnou variantu)

Posudek vedoucí/ho práce Posudek oponenta/ky

Autor/ka práce

Příjmení a jméno: Košťálová, Soňa

Název práce: Počátky a rozmach české docusoap

Autor/ka posudku

Příjmení a jméno: Hroncová, Alexandra, Mgr.

Pracoviště: Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií

1. VZTAH SCHVÁLENÝCH TEZÍ A VÝSLEDNÉ PRÁCE („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

		Odpovídá schváleným tezím	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné a je vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení je v práci zdůvodněné, ale není vhodné	Odchyluje se od tezí, odchýlení není v práci zdůvodněné a není vhodné	Neodpovídá schváleným tezím
1.1	Cíl práce	☐	☒	☐	☐	☐
1.2	Technika práce	☐	☒	☐	☐	☐
1.3	Struktura práce	☒	☐	☐	☐	☐

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení vztahu tezí a práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Teze a výsledné zjištění se od sebe mírně odlišují. Vybrané série pro analýzu z USA a ČR nejsou svým tematickým zaměřením příliš srovnatelné, proto není dost dobře možné provést skutečně srovnávací analýzu, tj. srovnat americké a české série např. z nemocničního prostředí či série o nastávajících rodičích, provést statistiku sledovanosti, umístění pořadu v programovém schématu atd. Rozumím velice dobře tomu, že česká produkce docusoap je znatelně chudší, nicméně spojující téma by mohlo být klíčem této práce, jejímž cílem má být srovnání žánru u nás a v USA. V závěru tak mohlo dojít k výraznějšímu a zejména více podloženému zjištění.

2. HODNOCENÍ OBSAHU VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňte číslicí na škále 1 – 2 – 3 – 4 – 5 (výborné – velmi dobré – dobré – dostatečné – nedostatečné)

		Hodnocení známkou
2.1	Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu	4
2.2	Pochopení zpracované literatury a schopnost ji aplikovat	2
2.3	Zvládnutí zvolené techniky zpracování materiálu	1
2.4	Logičnost výkladu, podloženost závěrů	2

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení obsahu výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

V této práci se autorka soustředí na vývoj žánru "docusoap" v USA a konfrontuje ho s vývojem v Československé, později České televizi a dalších českých komerčních televizních stanicích, specifikuje ho a vymezuje proti dalším televizním žánrům podobného charakteru. Cílem praktické analytické části je srovnání s vybranými pořady v USA.

První dvě třetiny práce jsou v zásadě shrnutím historického vývoje jak zvoleného žánru, tak samotné televizní historie. Struktura a posloupnost nelze nic vytknout, ovšem z obsahového hlediska práce není příliš originální; autorka uvádí či dlouze cituje obecně známé a historické okolnosti, příliš se nedotýká takové problematické oblasti, jako je etika reality TV, přičemž jedna z jejích hypotéz je sledovat, "kam až se posunula hranice toho, co je možné ukázat na televizních obrazovkách". Teoretická část má jednu velkou nedokonalost související s použitou literaturou, čemuž se budu detailněji věnovat níže.

V praktické části se autorka věnuje analýze vybraných amerických a českých seriálů, bylo by určitě vhodně, kdyby svůj výběr osvětlila či vytvořila tematické dvojice, tj. seriál USA i ČR s podobným tématem pro následnou analýzu.

Výklad byl srozumitelný, v některých místech historického vývoje snad až příliš detailní. Oproti tomu autorka se příliš nevěnovala definicím novodobých a obecně ne příliš známých termínů v dokumentární tvorbě, jako např. postup "fly-on-the-wall", spin-off vysílání atd.

Mojí největší výhradou k práci je absence zcela bazální literatury a obecně opravdu nízký počet literárních zdrojů ke zvolenému tématu, což se negativně projevilo zejména na zpracování teoretické části. Ze seznamu je zjevné, že autorka příliš nečerpala ze zdrojů od uznávaných autorů (a ani po nich nijak nepátrala), čímž určité části práce nejsou dostatečně přesně zpracovány, lze hovořit až o jisté povrchnosti. Namátkou bych zmínila např. celou kapitolu 2 Televizní žánr: Přestože hlavním tématem práce je "docusoap", Soňa Košťálová jako zdroj pro toto téma, potažmo vymezení termínu použila publikaci Kniha o televizi autora Jeremy Orlebara, kde je tématu věnována pouhá jedna stránka (!) a velmi stručnou brožurku Základy dokumentárního filmu, kterou zpracovala společnost Člověk v tísní jako pomocný materiál pro projekce filmů festivalu Jeden svět na středních školách. Autoři textů této doprovodné brožurky jsou sice čeští dokumentaristé a renomovaní teoretici filmu a televize, nicméně opravdu se nedá hovořit o metodicko-teoretickém zdroji pro akademickou práci. Autorka mohla pro svou práci čerpat alespoň z bibliografie uvedené na konci příručky, kde jsou skutečně základní a elementární publikace k tématu. Za rovněž ne příliš relevantní považuji uvedený anglický zdroj Docusoaps & reality TV, 16 + Source Guide (k dispozici online) - pomínu-li to, že materiál je z roku 2000 a vznikl tedy před opravdu dlouhou dobou na to, aby byl použit k reflexi vývoje tohoto velmi dynamického a neustále se měnícího žánru (což sama autorka několikrát v práci zdůrazňuje), jedná se opět o velmi povrchní a velmi stručnou brožurku či spíše seznam, shrnující relevantní publikace a zdroje k tématu, které bych doporučovala autorce k prostudování. V neposlední řadě, Soňa Košťálová se mohla opřít o literaturu uvedenou v bakalářské práci (potažmo o práci samotnou) s názvem "KONKRETIZACE TELEVIZNÍHO ŽÁNRU DOCUSOAP A SESTAVENÍ MEDIÁLNÍ MAPY REALIZOVANÝCH POŘADŮ ŽÁNRU VE VELKÉ BRITÁNII" Hynka Lorence, která byla obhájena na FSV, IKSŽ v roce 2010.

Rovněž mě překvapilo, že pro historicko-teoretickou část autorka nevyužila publikaci svého školitele s názvem Televize? Televize!, jež je prakticky jediným shrnutím vývoje programového vysílání Československé, později České televize.

Důsledkem výše uvedených výtek, dotýkajících se literárních zdrojů pro práci je teoretická část zpracována velmi průměrně a obsahuje několik nepřesností - např. celá podkapitola 2.2.2. Dokument je teoreticky vyložena nesprávně: autorka nedělí správně dokumenty dle jednotlivých kategorií, modelů a modů, jak o nich referuje ve své publikaci Bill Nichols, domnívám se, že s nimi ani nebyla obeznámena.

Je to škoda, protože relevantních literárních pramenů, dokonce v českém překladu a od českých televizních výzkumníků (např. Jakub Korda, Jana Jedličková) je k dispozici v knihovnách dostatek. Ovšem je zjevné, že autorka se soustředila na snadno dosažitelné, ale zároveň ve výsledném výběru informačně ne příliš dostatečné zdroje z internetu.

3. HODNOCENÍ KONEČNÉ PODOBY VÝSLEDNÉ PRÁCE

Vyplňte číslicí na škále 1 – 2 – 3 – 4 – 5 (výborné – velmi dobré – dobré – dostatečné – nedostatečné)

		Hodnocení známkou
3.1	Struktura práce	1
3.2	Funkčnost a přiměřenost poznámkového aparátu a odkazů	2
3.3	Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně objevují pasáže přejaté bez udání zdroje, hodnotte stupněm 5. Pokud v textu zjistíte přejaté pasáže vydávané neoprávněně autorem za vlastní zjištění, nedoporučte práci k obhajobě a ve „zdůvodnění v případě nedoporučení“ navrhněte, aby s autorem bylo zahájeno disciplinární řízení.)	3
3.4	Jazyková a stylistická úroveň práce (pokud je opakovaně porušována platná kodifikace pravopisné normy, hodnotte stupněm 5)	1
3.5	Oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava práce	1

KOMENTÁŘ (slovní hodnocení podoby výsledné práce, případně konkrétní popis hlavních výtek)

Ke struktuře práce nemám výhrad. Z hlediska grafické úpravy bych jen doporučila pro větší přehlednost oddělení jednotlivých kapitol od podkapitol fontem s rozdílnou velikostí. Možná by bylo vhodnější od sebe graficky výrazněji oddělit teoretickou a praktickou část ze stejného důvodu.

Citační norma byla dodržena, ovšem autorka prakticky nevyužívá citační funkce *ibid* / *tamtéž*. V jednom případě je tedy citováno patnáctkrát ze stejného zdroje, který je vždy znovu uveden v poznámce pod čarou. Co ovšem považují z hlediska citací za zmatečné, je uvádění částí textu v kurzívách bez uvozovek. Mínila tím autorka, že se jedná o přímo citovanou část uvedeného zdroje? V některých citacích kurzívou se totiž uvádí zdroje dva, někdy i tři, a není proto zcela zřejmé, zda se jedná o spojené tři citace v jeden odstavec či jiný záměr, protože kurzíva se používá zpravidla při citaci přímé řeči / přímého textu. V textu se rovněž na několika místech vyskytují vyjádření, které si o podložení relevantním zdrojem přímo říkají, jako např. na str. 25 "existuje i představa", "převládá názor, že docusoap zobrazuje věci...", "proti tomu stojí, názor že docusoap informuje o stavu dnešní společnosti" či "někteří teoretici používají výraz reality show". Na str. 45 je citace uvedena v anglickém jazyce.

Za další citační nedostatek pak považují uvádění názvů jednotlivých dokumentů a seriálů, které není nijak sjednoceno: někdy jsou názvy uvedeny kurzívou, někdy nikoliv, občas je uveden jejich český překlad, jindy autorka ponechává název v anglickém originále, byť český překlad existuje. Stejně tak je někdy uveden rok vzniku daného díla v závorce, jindy je v závorce uvedena stanice, která pořad produkovala a odvysílala. V některých případech se u seriálu vyskytují stanice dvě - znamená to snad, že pořad byl vysílán na obou? V jednom případě je dokonce u stanice v závorce otazník a další název seriálu. Domnívám se, že se jedná o překlep. U českých děl postrádám jména tvůrců. Určitě by bylo vhodné, kdyby citování mělo svou ustálenou formu, což by přispělo k větší přehlednosti a logičnosti. Každopádně, práce by měla obsahovat rejstřík citovaných filmů a seriálů, který ovšem chybí.

Jazyková úroveň v práci - bez větších výhrad.

4. SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE/KY (celkové hodnocení výsledné práce, její silné a slabé stránky, původnost zpracování tématu apod.)

Silnou stránkou práce je zajímavý a v současnosti populární televizní žánr, jehož vývoj ve světě i v ČR se autorka snažila zdárně představit. V praktické části autorka analyzovala vybrané série a popisovala znaky typické pro docusoap, v některých případech provedla detailní formální analýzu, v některých případech, zejména v české části se jednalo spíše o popis.

Práce by byla jistě obsahově zajímavější, pokud by autorka realizovala interview s tvůrci a dramaturgy některé z uvedených českých docusoap a zařadila jejich pohled a osobní zkušenost s tvorbou tohoto žánru do své analýzy. Mohlo by dojít k zajímavé konfrontaci teoretických tezí, jež by bylo vhodné rovněž podložit statistikami sledovanosti jednotlivých seriálů. K tématu se dalo přistoupit více teoreticky i analyticky, pokud by bylo použito více neperiodických i periodických zdrojů, což považují za největší slabinu práce.

5. OTÁZKY NEBO NÁMĚTY, K NIMŽ SE PŘI OBHAJOBĚ DIPLOMANT(KA) MUSÍ VYJÁDŘIT:

5.1	Absence elementárních literárních zdrojů k tématu
5.2	Vysvětlení citační metody v kurzívě bez uvozovek s uvedením více zdrojů

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA („kliknutím“ zakřížkujte vybrané hodnocení)

výborně – velmi dobře – dobře – nedoporučuji k obhajobě

ZDŮVODNĚNÍ V PŘÍPADĚ NEDOPORUČENÍ

Datum:

Podpis:

Hotový posudek vytiskněte, podepište a odevzdejte ve dvou kopiích i zašlete elektronicky na adresu sekretariátu příslušné katedry!